

	Об'єкти:	Сорочка жіноча вишита
	Музеї:	КЗ "Рівненський обласний краєзнавчий музей" РОР Вулиця Драгоманова 19 33000 Рівне +380 362 620 572 info@museum.rv.gov.ua
	Зібрання:	Тканини, Сорочки
	Інвентарний номер:	IV т 2437

Опис

Сорочка жіноча з Гощанського району, Рівненська область. 30-ті рр. ХХ ст.

Пошита з фабричної бязі, уставкова.

Комір стійка, застібається на два пластмасові гудзики.

Пазушний розріз прямий, бічний, глибокий, застібається повітряною петелькою на один пластмасовий гудзик пришитий на комірі.

Рукава прямі, дрібнорясовані в прямокутні широкі манжети, які застібаються на два пластмасові гудзики з двома прорізними петлями обробленими петельним швом.

Манжети та комір декоровані обкидним швом, нитками червоного кольору.

Рукава, манжети, уставки, комір та пазушна планка декоровані вишивкою рослинного характеру.

Техніка вишивки: хрестик, нитками червоного і чорного кольору з вкрапленням жовтого.

Дана сорочка прикрашена яскравими червоними квітами, як на передній планці, так і на рукавах та манжетах. Але чи є такі орнаменти традиційними? І чи завжди українки вишивали саме їх?

Квітова тема проявилася в українській вишивці не одразу: геометричні орнаменти поступово видозмінювалися до схематичного, а потім і до натуралістичного зображення квітів.

Троянди на одязі з'явилися лише в ХІХ столітті. Мотив «троянда», «рожа», «ружа» можна віднести до своєрідних нововведень в орнаментиці вишивок на одязі.

На межі ХІХ-ХХ століть відбувається кардинальна зміна художньо-образного вирішення народної вишивки. В обробці жіночих сорочок, поряд з класичними візерунками традиційної народної вишивки з притаманними кожному регіону художніми особливостями, з'являються нові, натуралістичні рослинні мотиви у червоно-чорній гамі.

Стрімкому поширенню моди на техніку вишивання хрестиком сприяли і листівки з

надрукованими візерунками для вишивання, які безкоштовно у вигляді «премії» роздавали покупцям дешевого гліцеринового мила або одеколону. Мило і іншу парфумерну продукцію виготовляла фабрика «Брокер і Ко», засновником і власником якої був з 1864 року купець Генріх Брокер, французького походження. Його дружина Шарлотта допомагала чоловікові в справах: придумувала нові бренди, назви товарних груп, розробляла дизайн упаковок і навіть вела переговори з партнерами. Рекламні задумки Шарлотти захоплюють навіть сучасних комерсантів. Ймовірно, саме з її подачі з'явилися безкоштовні «премії» до мила – друковані малюнки з візерунками хрестиком. Відтепер не тільки городяни, а й сільське населення стали покупцями брокерівської продукції, а вишивку стали називати «мильною» або «брокерівською».

Рукодільниця приваблювала новизна орнаментальних мотивів, їх колірна насиченість, декоративність. Техніка хрестика давала широкі можливості для більш реалістичного трактування рослинних мотивів. Простота техніки вишивки та наявність готового малюнка значно полегшували роботу. XIX – першої половини XX століття.

Особливо популярною була троянда на міліметровці, з якої легко можна було перенести малюнок вишивкою хрестиком на домоткане полотно. Вишивали троянду зазвичай червоними і чорними нитками, іноді різнокольоровими.

У XX столітті мотив троянди повсюдно завоював першість і в вишивці, і в інших видах народного ткацького мистецтва. На українських жіночих сорочках трояндами прикрашали рукави, поділ, манжети. На вишитих чоловічих сорочках трояндами брокерівського стилю – дрібними або великими – прикрашали манишку.

Ось таким чином, те що мало «допомогти продажам» стало цілою епохою в українському народному мистецтві першої половини XX ст.

Базові дані

Матеріал/Техніка:	фабрична бязь, нитки, пластмасові гудзики/техніка вишивки хрестик, машинний та ручний пошив
Розміри:	102/70 см.

Події

Створено	Коли	1930
	Хто	
	Де	Гощанський район

Ключові слова

- етнографія
- жіноча вишита сорочка

- жіноче вбрання
- жіночий одяг
- тканина